

STREET ART EN BIODIVERSITEIT

ER BEWEEGT WAT
IN ONZE BRUSSELSE SOCIALE WIJKEN

CONTOUR

De BGHM geeft vorm aan Brussel

**HERFST
2020**

slrb-bghm.brussels
logement social - sociale huisvesting

08

16

24

03

Voorwoord

04

In de kijker

10

Focus

14

In kleur

16

Gesprek

19

De BGHM op avontuur

20

In 't kort

22

Snapshot

23

Goed gedaan

24

Mijn wijk

25

Bij de burens

27

#BGHM

28

De BGHM beweegt

Contour is het driemaandelijks magazine van de BGHM.

Voor meer informatie:
comm@bghm.brussels

ONLINE:
<https://bit.ly/ContourBGHM>

REDACTIE:
BGHM – Dienst Communicatie

LAY-OUT:
Médiane

FOTO'S:
Adriana Pilato, BGHM, SWL,
Foyer Anderlechtois, Jean Van Leda,
Marc Detiffe, Everecity, &sens Architectes,
Logis-Floréal, Anderlechtse Haard,
Erik Vandevoorde, Sara Van den Eynde,
ABC, Cordium en Isopix.

ILLUSTRATIE:
Benoi Lacroix

DRUKWERK:
Hayez Imprimeurs

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:
Yves Lemmens, Directeur-generaal

Yves Lemmens,
Directeur-generaal
-
Dorien Robben,
Adjunct-directrice-generaal

VOORWOORD

Beste lezer(es),

Zoals we ondertussen weten, is het Corona-verhaal nog steeds niet voorbij. Het beperkt ons wat in ons werk en in onze persoonlijke levenssfeer. Maar wij laten geen beperkingen toe in ons denken en in onze ambities. Daarom zet de BGHM haar koers voort. Dit wordt mogelijk gemaakt dankzij alle mensen achter de schermen die het voor ons veiliger maken en makkelijker om ons werk te doen.

U zal merken dat deze Contour zeer gevarieerd is qua inhoud. Wij beschrijven de vele en diverse projecten (renovaties, nieuwbouw en aanwinsten) die tijdens de zomermaanden tot een goed einde zijn gebracht.

En we hebben aandacht voor het klimaat! Het 101^e wierp zich opnieuw in de strijd voor meer groene tuinen in de sociale woonwijken. Pierre Hargot, net met welverdiend pensioen, vertelt u met passie over groene ruimten en biodiversiteit, in bijvoorbeeld Mariëndaal.

U hebt recht op een dubbele Focus! De nieuwe, inspirerende overeenkomst voor de Projecten voor Sociale Cohesie 2021-2025 zet in op meer sociale mix en het verbeteren van de levenskwaliteit van de sociale huurders.

En verder? Er daalden engelen neer in de Brigittinenwijk in de Marollen.

Maar laten we niet dralen. Wij nodigen u uit tot lectuur van onze nieuwe Contour. En wij hopen dat u bij het lezen ook af en toe glimlacht. Humor is nog steeds de beste remedie tegen de pandemie. Vraag dat maar aan de mysterieuze nieuwe BGHM-assistenten die overal opduiken...

Fijn leesmoment,

Yves Lemmens,
Directeur-generaal

Dorien Robben,
Adjunct-directrice-generaal

IN DE KIJKER

HET ZOMERDE BIJ LOGIS-FLORÉAL EN DE BRUSSELSE WONING

Covid-19 gooide de reisplannen van de Brusselaars in de war deze zomer. Om hun huurders toch een mooie vakantie te bezorgen, hebben verschillende OVM's allerlei leuke activiteiten geprogrammeerd in juli en augustus. Onder andere Logis-Floréal en de Brusselse Woning konden een goed gevuld programma voorschotelen aan hun bewoners om het gebrek aan culturele activiteiten tijdens de zomermaanden op te vangen. Hierbij namen ze steeds de nodige gezondheidsmaatregelen in acht. Dankzij een gedeelde wens en een uitstekende samenwerking tussen de verschillende organismes en burgercollectieven van de wijk, kon er een groot gamma aan

gratis activiteiten worden voorgesteld aan de bewoners en burens van de tuinvijken. Le Logis-Floréal en de vzw Vivre à Watermael-Boitsfort zorgden voor de coördinatie en communicatie over deze activiteiten via een wekelijkse nieuwsbrief, een Facebookpagina en een brochure voor de huurders.

Zo organiseerde het PSC Drie Linden/Espace Mosaïque openluchtontbijten, zorgde het Buurthuis voor familienamiddagen, lanceerde het collectief Archicitoyens ontmoetingen tussen burens, bood de preventiedienst fietsonderhoud aan en las de bibliotheek voor in de parken. Bovendien begeleidde een bewoonster en lid van het collectief Les Compagnons du Quartier Floréal wandelingen door de wijk en organiseerde het medisch huis workshops cosmetica en sofrologie, zonder de wekelijkse markten van de Ferme du Chant des Cailles te vergeten. Openluchtvoorstellingen vonden plaats, met oog voor de talenten van de bewoners. Er was voor elk wat wils!

De Brusselse Woning, in samenwerking met de sociale bemiddelingsdienst BRAVVO heeft ook enkele activiteiten voorgesteld deze zomer. Deze initiatieven waren mogelijk dankzij de steun van de Stad Brussel in het kader van "Hello Summer 2020 - Marollen".

Er werden door kunstenaar Chloé Saelens vier tijdelijke vloerschilderingen gemaakt in de wijk. Verschillende muziekgroepen begeleidden haar tijdens het schilderproces: een kamermuziekensemble, tangomuzikanten en een jazzfanfare.

De bewoners van sociale woningen konden ook genieten van filmprojecties op de binnenplaatsen van huizenblokken, van muzikale animaties, van een bloemenschildering en andere leuke tekeningen op de grond.

De data van de acties werden op voorhand niet gecommuniceerd aan de bewoners - om de gezondheidsmaatregelen te respecteren, maar het zorgde ook voor een spontaan verrassingseffect bij voorbijgangers en bewoners.

EEN NIEUWE VOORZITTER VOOR DE ANDERLECHTSE HAARD

De raad van bestuur van OVM De Anderlechtse Haard heeft de heer Lotfi Mostefa op 4 juni als nieuwe voorzitter gekozen. De heer Mostefa komt uit Anderlecht en is 34 jaar oud. Hij is Bachelor in de Rechten en Master Politieke Wetenschappen van de Université Libre de Bruxelles. Momenteel is hij gemeenteraadslid in Anderlecht, adviseur van de burgemeester van Brussel en ondervoorzitter van de MIVB. Tot aan zijn verkiezing bij De Anderlechtse Haard was de heer Mostefa lid van de raad van bestuur van de OVM Comensia.

DE BGHM RIJGT DE AANKOPEN AAN ELKAAR

In enkele maanden verwierf de BGHM maar liefst drie verschillende projecten: Biebuyck, Raaf en Azuur. Eerst stemde de Brusselse regering begin juli in met de aankoop van het sleutelklare project Raaf in Schaarbeek. Het project voorziet in 18 woningen, die door Comensia zullen worden beheerd.

Vervolgens verwierf Brusselse Woning, met hulp van de BGHM, een nieuw sleutelklaar project in de Generaal Biebuyckstraat in Neder-Over-Heembeek. Het betreft een project van 42 woningen, waaronder 17 eenslaapkamerappartementen, 21 tweeslaapkamerappartementen en vier drieslaapkamerappartementen.

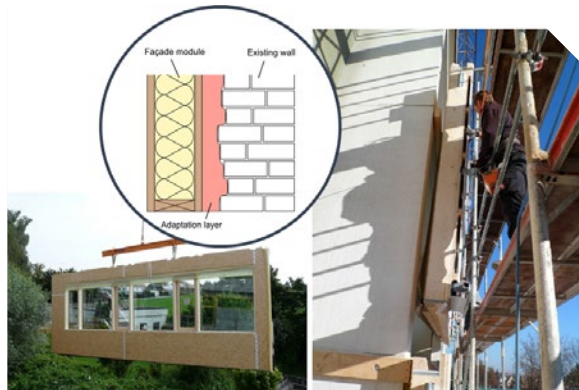
Tot slot werd Azuur in de loop van de maand september aangekocht. Het project zou goed zijn voor ongeveer 26 appartementen gaande van één tot vijf slaapkamers, waaronder twee appartementen voor personen met een beperkte mobiliteit.

IN DE KIJKER

MODUL'AIR: KAPPELVELD INNOVEERT!

Mensen staan vaak in bewondering voor de modernistische tuinwijk Kapelleveld. De aanzet danken we aan Louis Van der Swaelmen en de oprichting aan Antoine Pompe en Huibe Hoste. De site was niet alleen een plek voor ruimtelijke en formele creativiteit, maar ook een heus laboratorium voor nieuwe bouwideeën.

Het project zou wellicht nooit het daglicht gezien hebben zonder de ambitie van coöperatie. Als zodanig gepercipieerd, komt de wijk tegemoet aan de essentiële behoeften van de naoorlogse bevolking: woongelegenheden, sociale verbanden en participatie bij het beheer van de wijk.

Het is deze dynamiek van ontwikkeling en innovatie die ABC nastreeft via een nieuwe en veelbelovende samenwerking met haar coöperanten en verschillende stakeholders in het veld, zoals de BGHM (als toezichhoudende instantie), het Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf en de gewestelijke organisatie voor onderzoek en innovatie Innoviris.

Om dit uitzonderlijke stukje erfgoed zo goed mogelijk te renoveren en te bestendigen door het te richten op de

mens, heeft ABC een beroep gedaan op het EFRO-project "Living Labs Brussels Retrofit". Dat project wil de renovatie van de Brusselse woningen aanmoedigen door bevoorrechte ruimten te creëren voor experimenten en innovatie. Deze "Living Labs" zijn testomgevingen waar multidisciplinaire consortia werken aan het ontwikkelen, testen en implementeren van technologische of organisatorische innovaties die beantwoorden aan de uitdagingen van energie-efficiënte woningrenovatie.

Het proefproject Modul'Air richt zich op een klein gebouw uit de jaren '60 en bestaat uit een twaalftal appartementen op drie verdiepingen, gelegen aan de Albert Dumontlaan 28 en 30 in Sint-Lambrechts-Woluwe. Het gebouw krijgt gevelisolatie en gecontroleerde mechanische ventilatie.

De doelstellingen zijn in essentie gericht op een omgeving die bewoond wordt door een sociaal kwetsbare bevolking (vooral ouderen) en die het beste ontwerp biedt binnen een vast budget, een snelle en weinig ingrijpende uitvoering, en eenvoudig en goedkoop onderhoud.

Het succes van een dergelijk project hangt af van de oordeelkundige keuze van de partners en van een hoge mate van flexibiliteit in de planning van de taken en de uitwerking van een realistisch tijdschema.

Het project bevindt zich momenteel in de eerste ontwerpfase (R&D). Na die fase wordt de relevantie van de voorgestelde oplossing beoordeeld alvorens er wordt overgegaan tot een fase van gedetailleerde ontwerp en een prototype. Het experiment wordt momenteel uitgevoerd door twee consortia die de overheidsopdracht "Innovatiepartnerschap" in de wacht hebben gesleept. Aan het einde van de R&D-fase zal nog één partner de resterende stappen voortzetten.

Er wordt gewerkt aan een mooi technologisch en diep-menselijk avontuur.

SOCIALE WONINGEN IN BRUSSEL-STAD: HET KLIMAATPLAN LOOPT

De gezondheids crisis doet de klimaatcrisis niet vergeten. De Brusselse Woning zet haar Klimaatplan voort. Het omvangrijk renovatieprogramma doet haar tegen 2027 over een woningenbestand beschikken dat voor 75% volgens de lage- energienorm gerenoveerd zal zijn. De levenskwaliteit verbeteren, de energiefactuur van de huurders verminderen en bijdragen tot de strijd tegen de klimaatopwarming: dat zijn de drie doelstellingen.

Het programma, opgestart in april 2019, voorziet de renovatie van 1.068 woningen dankzij de investeringen die door de Stad Brussel en de BGHM werden toegekend. De renovatiewerken bestaan hoofdzakelijk uit de isolatie van de buitenschil van de gebouwen, nieuwe ventilatiesystemen en de architecturale en technische renovatie binnen.

Ondanks de gezondheids crisis vordert het Klimaatplan goed en worden de oorspronkelijke deadlines van alle werken gehaald. De Brusselse Woning koos voor flexibiliteit en innovatie. Als eerste in de

socialhuisvestingssector organiseerde zij gunningscommissies per videoconferentie. Zij installeerde twee nieuwe praktijken: twee raamovereenkomsten om de bestaande procedures te beperken door het aantal opdrachten van diensten te verminderen, en een uitbesteding van het projectbeheer. Hierdoor kan de Brusselse Woning verschillende projecten parallel beheren.

Acht opdrachten werden aan verschillende ontwerp bureaus gegund en hun opdracht ging officieel op 17 augustus 2020 van start. Dat is dus de tweede belangrijke stap in het Klimaatplan.

Het project Marollen en Haren voorziet in de zware renovatie van 22 gebouwen en drie huizen, waarbij 432 woningen zijn betrokken. Het totale bedrag van de werken loopt tot 14 miljoen euro exclusief BTW. Vijf opeenvolgende opdrachten werden gegund.

De wijk van het Versailles-project ligt in Neder-Over-Heembeek en bestaat uit verschillende gebouwen verdeeld over vier fasen, die toe zijn aan grondige renovatie. De werken bieden ook de kans op een ander wijkimago door meer identiteit, differentiatie van de gebouwen en inrichting van de binnenkant van de bouwblokken. De werken zijn geschat op 26 miljoen euro. Het renovatieproject heeft betrekking op 636 woningen en er werden drie opeenvolgende opdrachten gegund.

Bieke Comer, Voorzitster BGHM, zegt erg opgetogen te zijn over deze samenwerking tussen de Stad en het Gewest.

IN DE KIJKER

PRACHTIG RESULTAAT VAN EVERECITY-RENOVATIES

Everecity heeft een uitgebreid en gevarieerd socialewoningenpatrimonium: de vastgoedmaatschappij beheert om en bij de 1.900 woningen verdeeld over de gemeente Evere. Al die woningen werden echter opgetrokken in de 20e eeuw en velen beantwoorden niet meer aan de huidige energie- en veiligheidsnormen. Everecity is de afgelopen jaren gestart met verschillende grote renovatiewerken via de vierjarige investeringsprogramma's van de BGHM.

Het project Léger 38 is een gebouw met 39 sociale woningen dat in 1978 werd opgetrokken. Het gebouw verbruikte veel energie en de gebouwschil was aan renovatie toe. Ontwerper &sens Architectes stelde een volledige isolatie van de gevels voor, de vervanging van de ramen en een ventilatiesysteem type C. De balkons werden vervangen door nieuwe betonnen balkons op een metalen structuur. Dankzij die ingrepen is het energieverbruik sterk gedaald en de huurders zullen dat kunnen merken aan hun energiefactuur.

Een nieuwe, gekleurde, betonnen luifel markeert voortaan de hoofdingang die voordien niet goed zichtbaar was. Daarin zijn ook de signalisatie van het gebouw, de verlichting, het parlofoonsysteem en de brievenbussen opgenomen.

Het project betekent de start van een uitgebreidere renovatiestrategie in de volledige wijk: zes identieke gebouwen in dezelfde straat zullen vanaf eind 2021 worden gerenoveerd. De renovatie van de vier andere identieke gebouwen in de Edgard Degasstraat en de Auguste Renoirstraat zal in het volgende vierjarige investeringsprogramma worden voorgesteld.

De Oleandergaard is een mooi wijkje met een tiental paviljoenwoningen in een groen kader. De gebouwschillen, gaanderijen en ingangen van de woningen 1 tot 50 waren aan renovatie toe. De nummers 51 tot 100 ondergingen een gelijkaardige renovatie in 2016.

Ontwerper &sens Architectes koos ervoor om de woningen langs de buitenzijde te isoleren om de werken aan de binnenzijde te beperken. De woningen bleven immers bewoond. De oude metalen gaanderijen (aan de gevels bevestigd), werden vervangen door gaanderijen in prefabbeton die volledig losstaan van de gebouwen. De trappen en luifels werden vervangen door gelijkaardige elementen (die voldoen aan de normen), met behoud van de oorspronkelijke bouwkundige kenmerken. Ook de gekleurde toegangsdeuren werden in dezelfde geest vervangen.

Everecity heeft de huurders in de loop van het volledige renovatieproces begeleid via wijkvergaderingen, de terbeschikkingstelling van transitwoningen tijdens de kritieke fase van de gevelrenovatie, individuele begeleiding voor de verhuizingen en de bescherming van het meubilair. De sleutel tot succes was de goede communicatie tussen de firma Renotec, &sens Architectes, Everecity en de huurders zelf.

FOCUS: 'ENGELEN' IN DE MAROLLEN!

IN DE ZOMER VAN 2020 LEGDE DE BEKENDE STREET ARTIST **VINCENT GLOWINSKI** DE LAATSTE HAND AAN ZIJN KUNSTWERK 'ENGELEN' OP DE NOORDWESTELIJKE GEVEL VAN EEN SOCIALE WOONBLOK IN DE MAROLLENWIJK BRIGITTINEN. IN HET GEBOUW VAN DE BRUSSELSE WONING WONEN 150 GEZINNEN. HET PROGRAMMA 101% VAN DE BGHM STOND IN VOOR DE COÖRDINATIE VAN DIT KUNSTPROJECT. AAN DE CREATIE VAN DE MUURSCHILDING WERD OOK EEN ACTIEF PARTICIPATIEPROCES MET DE BEWONERS VAN DE WIJK GEKOPPELD.

“ Het participatieproces met de wijkbewoners zet de kunstenaar ertoe aan het kunstwerk in verschillende stappen te realiseren. Op die manier worden de bewoners mee uitvoerders van het project. ”

VAN ILLEGALE GRAFFITI NAAR EEN OPENBAAR KUNSTWERK: EEN HEEL VERHAAL...

Dit project bestrijkt meerdere jaren. Het is een verhaal dat uitgroeide van een persoonlijk en spontaan initiatief tot een kunstwerk dat werd gesponsord door een openbare instelling.

In 2009 verschijnt er op de zijgevel van het gebouw een eerste schildering: een slangenmens. Vijf jaar later wordt de gevel bekleed met isolatiepanelen. In 2017, op het moment van de projectoproep van het 101e %, doet de verschijning van een opgehangen man heel wat stof opwaaien. Wie schilderde deze man? Kunnen we het project nog voortzetten?

Nadat Vincent Glowinski, in samenwerking met Entropie Production, het project van het 101% krijgt toegewezen, ondergaat de schildering doorheen de tijd een hele evolutie. De verschillende lagen volgen elkaar op en laten hun sporen na in het finale kunstwerk.

EEN PARTICIPATIEF PROCES TUSSEN KUNSTENAAR, PLAATS, BEWONERS...

Het participatieproces met de wijkbewoners zet de kunstenaar ertoe aan het kunstwerk in verschillende stappen te realiseren. Op die manier worden de bewoners mee uitvoerders van het project.

De Marollenwijk heeft een rijk verenigingsleven en dus besluit de kunstenaar aan te sluiten bij de lokale

initiatieven en evenementen om de bewoners van de wijk op verschillende manieren te ontmoeten: via performances, een artist in residence, bezoeken aan de wijk, tekenworkshops enz.

In september 2018, voor het feest van het wijkcontract 'Jonction', stelt Vincent Glowinski de bewoners een initiatie 'Human Brush' voor. De wekelijkse workshops in de Briggittinenkapel worden afgesloten met een participatieve performance op het plein voor het woonblok. In juni 2019 transformeert de kunstenaar de gevelschildering in een reusachtige cocon, als symbool voor het project in wording. Het is het begin van een collectief verhaal.

DE ARTISTIEKE INGROPEN VOLGEN ELKAAR OP

De cocon ontpopt via een zwarte scheur. Een (nieuw) gezicht en het lichaam van een slang verschijnen. De kleuren van de schildering op het plein lopen door op de onderkant van de muur. We lijken getuige van de creatie van een palimpsest, een werk in progress waarin, net zoals bij de 'Human Brush'-performances van de kunstenaar, metamorfose en beweging centraal staan. Een dynamiek die ook tot uiting komt door de opeenvolging van de gedaante van de slangenmens, de val van de gehangene, de verwachting van de cocon, die zich ten slotte ontpopt tot een engel die zijn vleugels spreidt.

En daar houdt het verhaal niet op...

VAN GEVEL NAAR PLEIN, DE STAD BRUSSEL NEEMT DE FAKKEL OVER

Ironisch genoeg is de gevel, met zijn kunstwerk, niet zichtbaar voor de sociale huurders uit het gebouw.

Samen met de kinderen uit de wijk maakte de kunstenaar daarom een grote tekening op het plein aan de voet

van het gebouw, die alle bewoners vanuit hun raam kunnen bewonderen.

En opdat dit project de tijd zou kunnen doorstaan, ontstond het idee voor een permanent kunstwerk. Dat zal de vorm aannemen van een speciaal patroon met terracotta bakstenen. Het maakt deel uit van het heraanleg- en verfraaiingsproject van de openbare ruimte rondom het gebouw, dat wordt uitgevoerd in het kader van wijkcontract Jonction van de Stad Brussel. Een mooie samenwerking tussen de kunstenaar en de openbare diensten (de BGHM, de Brusselse Woning en de Stad Brussel), die samen een overeenkomst hebben ondertekend. Het 101e% van de BGHM geeft de fakkel door aan de Stad Brussel, en zo krijgt het verhaal een vervolg.

Er werd een filmpje gemaakt rond het project:

<https://youtu.be/4xEtXS1omrg>

<https://slrb-bghm.brussels/nl/professioneel/wie-zijn-wij/onze-opdrachten/programma-101e>

<https://vg-brigittines.tumblr.com/>

FOCUS: DE NIEUWE PSC-OVEREENKOMST, BIJZONDER AMBITIEUS EN BEVLOGEN!

DAT PROJECTEN VOOR SOCIALE COHESIE CRUCIAAL ZIJN IN DE WERKING VAN SOCIALE WOONWIJKEN WETEN WE ALLEMAAL, MAAR HOE WERKEN ZE EIGENLIJK? EN WAT ZIJN DE VOORUITZICHTEN?

DE PSC-OVEREENKOMST 2021-2025

In tegenstelling tot de Adviesraden van de Huurders, staat het gewestelijke systeem van de Projecten voor Sociale Cohesie dat eind 1999 in het leven werd geroepen, niet ingeschreven in de Brusselse Huisvestingscode. PSC's moeten zorgen voor de uitbouw van de sociale samenhang in de socialehuisvestingssector.

Het kader wordt gevormd door een overeenkomst tussen lokale en gewestelijke medeondertekenaars. De PSC-overeenkomst 2021-2025 verbindt één of meer sociale woningmaatschappijen, een VZW die de sociale actie in het veld coördineert en hiervoor een jaarlijkse subsidie krijgt, en de BGHM als vertegenwoordiger van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering die de jaarlijkse subsidie goedkeurt voor een dertigtal PSC's. Voor 2020 gaat het om een bedrag van bijna 2.800.000 euro. In het geval van sommige PSC's is de gemeente ook bij de overeenkomst betrokken als medeondertekenaar.

De overeenkomst met bijlagen vormt het kader van het systeem terwijl het veldwerk uitgevoerd wordt door teams van maatschappelijk werkers in sociale woonwijken, soms drie locaties per PSC. In 2021 zal de PSC-configuratie gebaseerd worden op een nieuwe aanpak: de selectie van de VZW's aan de hand van een door de OVM's gelanceerde projectoproep via een aan de sector van de verenigingen aangepast bestek (een "uitnodigingsbrief").

“ Het doel is om sociale banden te behouden, te creëren of uit te bouwen tussen de bewoners. ”

WAT WORDT ER CONCREET IN EEN PSC GEDAAN?

Na een doorlopende, door het veldteam verrichte analyse van de situatie worden er acties gedefinieerd. Deze analyse bestaat uit het in kaart brengen van de problemen, behoeften en middelen van de bewoners en hun buurt. De filosofie is gericht op "doen met" en niet "in de plaats doen van". Projecten worden geassocieerd, samen opgebouwd en uitgevoerd om een participatieve en duurzame dynamiek te creëren. Deze aanpak, waarbij de inwoners in alle fasen van het proces worden betrokken, wordt 'opbouwwerk' genoemd.

In de toekomst zal de brede waaier aan acties in het veld worden gegroepeerd om er een gemeenschappelijke basis voor de PSC's aan te geven en de mogelijkheid te laten om er andere lokaal te ontwikkelen. Dat sluit aan op de doelstellingen van de PSC-overeenkomst 2021-2025. Vier assen vormen de gemeenschappelijke basis: relaties tussen bewoners, sociale mix, empowerment van bewoners, en woning en woonomgeving.

Het doel van de as "Relaties tussen bewoners" is om sociale banden te behouden, te creëren of uit te bouwen door middel van gezellige activiteiten (buurtfeesten, kinderfeestjes, koffiepauzes enz.), natuuruistapjes (zee, platteland enz.), culturele workshops (musea, bioscoop enz.) en sportactiviteiten (gymnastieklessen enz.). De interculturele, intergenerationele, sociale en gendermix wordt verzekerd dankzij conversatietafels, wereldkeukenkooklessen, jeugd-seniorenbijeenkomsten, alfabetiseringslessen enz. Empowerment van bewoners wordt bereikt door hen te informeren, te sensibiliseren en instrumenten aan te

reiken om hun burgerschap uit te oefenen. Dit gebeurt door middel van thematische workshops (conferentiedebatten, filmdebatten enz.), leermomenten, formele en informele begeleiding van bewonerscomités (buurtkrant enz.) en ouderverenigingen (bijlessen voor hun kinderen enz.). Aangezien een goede beheersing van digitale tools steeds belangrijker wordt om mee te draaien in de maatschappij, zullen de bewoners hiervoor de nodige ondersteuning krijgen vanwege de OVM's. Via specifieke opleidingen en begeleiding zal de digitale kloof worden verkleind.

FOCUS

Het doel van de vierde as, “Woning en woonomgeving”, is om de levenskwaliteit van de bewoners van sociale woningen te verbeteren door open te staan voor de buurt, onder andere via voorbereidende vergaderingen voor de jaarlijks door de OVM georganiseerde vergadering, begeleiding bij het opstellen van collectieve aanvragen en deelname aan wijkcontracten (informatievergaderingen enz.).

LEVENSKWALITEIT IS ESSENTIEEL!

De Projecten voor Sociale Cohesie die in de sector van de Brusselse sociale huisvesting actief zijn, zijn gebaseerd op een sociale actie die deel uitmaakt van de praktijken van de OVM's. Dat gebeurt door middel van individueel en collectief sociaal werk.

De VZW's werven de maatschappelijk werkers van de PSC's aan, terwijl de maatschappelijk werkers, die voor een “individuele” of “collectieve” praktijk instaan, in dienst treden bij de OVM's of door de VZW Dienst voor Maatschappelijke Begeleiding van de Sociale Huurders (DMBSH) gedetacheerd worden.

Het systeem van de Projecten voor Sociale Cohesie maakt deel uit van gewestelijke programma's zoals de Adviesraden van de Huurders en de DMBSH die ongeveer op hetzelfde moment werden opgericht (1999-2001). De gewestelijke programma's dragen aanzienlijk bij tot de levenskwaliteit van de Brusselaars die een sociale woning betrekken.

IN KLEUR

DE PROJECTEN VAN HET 101% DOORHEEN DE SEIZOENEN

Tijdens de afgelopen maanden werd voortgewerkt aan de projecten van het 101%.

Heel wat projecten draaien rond het thema «tuin». Dat is onder meer het geval voor de Verzameltuin op de site Lennik-Klaver (Anderlecht), de Curiositeitentuin te Kapelleveld (Sint-Lambrechts-Woluwe) en Een tuin onder de sterren (Koekelberg).

De beeldhouwwerken of elementen die er zullen worden geplaatst, werden meestal in een werkplaats gemaakt. Tijdens de werken die in de loop van het najaar plaatsvinden zullen ze dan ter plaatse worden geïnstalleerd.

Ook het project Open Cube op de Lavoisiersite (Molenbeek) bevindt zich in de installatiefase. Na prefabricatie van de cortenstalen elementen in de werkplaats, zullen de werken ter plaatse eveneens dit najaar starten.

Hetzelfde geldt voor het project Het kind met de Modu-lor op de Galaxiesite (Sint-Lambrechts-Woluwe), waarvan de werken ter voorbereiding van de installatie ter plaatse worden voortgezet.

Komend voorjaar zullen al deze projecten op het kruispunt van kunst, stad en sociale actie dan uiteindelijk tot bloei komen.

Curiositeitentuin te Kapelleveld

Een tuin onder de sterren (Koekelberg)

Verzameltuin op de site Lennik-Klaver

GESPREK : PIERRE HARGOT, BESCHOUWINGEN OVER ZIJN PENSIOEN EN DE TUINEN VAN MARIËNDAAL

PIERRE HARGOT VAN COMENSIA IS OP WELVERDIEND PENSIOEN, MAAR NOG LANG NIET UITGEPRAAT! EN WIJ WAREN BENIEUWD... IN EEN GEANIMEERD GESPREK ONDERHIELD HIJ ONS OVER HUURDERSENGAGEMENT, APPELTEKENINGEN EN DE TUINTJES VAN MARIËNDAAL.

“De technische waakdienst van Brussels Thuis belde mij de afgelopen 29 jaar af en toe op, maar dankzij opbouw en opleiding werd ik weinig gestoord.”

Pierre Hargot

Hoe bent u in de sociale huisvesting begonnen?

Ik heb vijf jaar als maatschappelijk werker in de Versailleswijk¹ gewerkt. Ik moest mensen op de been krijgen. Ik stond helemaal alleen in het veld. Ik had geen keus, en moest de huurders op één of andere manier betrekken. Ik slaagde erin dankzij verschillende acties zoals de huiswerkschool en de voetbalclub, met de hulp van de ouders. Gedurende vijf jaar hebben we het wijkfeest georganiseerd. We vertrokken 's morgens richting een leeg veld, en tegen de middag hadden we veertig tenten opgezet met Marokkaanse en Chileense salons, een

Belgische brasserie met shows, lokale verenigingen enz. Ik woonde in die tijd in een woning van de Lakense Haard aan de Antwerpsesteenweg. Mijn vrouw en ik hadden alles opnieuw geverfd en appels op de muren van de kinderkamers getekend. Ik herinner mij nog dat mijnheer Vanschoenbeek (nvdr: de latere directeur van de Lakense Haard en ondertussen met pensioen) onze plaatsbeschrijving opmaakte toen wij de woning verlieten en ons dwong alles opnieuw te verven zoals het voorheen was (lacht).

¹Van Gebruwo (ondertussen opgegaan in de Brusselse Woning)

Hoe bent u erin geslaagd om zowel sociaal te blijven, als de huurders toch op hun verantwoordelijkheid te wijzen?

Ik ben zelf een sociale huurder geweest en ik heb huurders altijd als gelijken beschouwd. Als sociale huisbaas doe je meer dan iemand vier muren en een dak geven. Je moet ook zorgen voor een kwaliteitsvolle leefomgeving. Om hierin te slagen, moet je de huurders erbij betrekken, want zij zijn belanghebbenden bij dit project. Een nette wijk krijg je bijvoorbeeld als iedereen het vuilnis voor zijn of haar woning 's ochtends netjes opruimt. Het is belangrijk dat huurders zich verantwoordelijk voelen voor hun buurt.

Zou u kunnen zeggen dat huurders hier als partners in de maatschappij beschouwd worden?

Het klopt dat aan het begin van Brussels Thuis leden van de Gezinsbond zich hadden verenigd om woningen voor grote gezinnen te vinden. Toen ik Brussels Thuis in 1986 overnam, waren verschillende gezinnen bijzonder enthousiast en gevoelig voor de gemeenschaps- en samenwerkingsdynamiek. De jongeren van Mariëndaal waren de scoutsleiders van Neder-Over-Heembeek. Tegenwoordig heb je die betrokkenheid niet meer, maar tijdens het Beheercomité van de Huurders hebben we toch nog gezien dat jongeren zich inzetten om activiteiten voor de jongeren van Mariëndaal te organiseren. De technische waakdienst van Brussels Thuis belde mij de afgelopen 29 jaar af en toe op, maar dankzij opbouw en opleiding werd ik weinig gestoord. En als het toch gebeurde, gaf ik hen een tijdelijke oplossing om noodsituaties het hoofd te bieden. En als ik geen oplossing had, adviseerde ik hen om naar hun buurman te gaan om te zien of hij hen kon helpen met hun probleem. Ook zo leg je sociale contacten.

Op een dag, hartje winter, het vroom en het sneeuwde, krijg ik een telefoontje: verwarmingspanne in 43 woningen te Evere. Ik haal diep adem. Dan vertelt de huurder me: “Ik heb gedaan wat je zei, ik heb de technische onderhoudsdienst opgebeld.” De onderhoudsdienst kwam langs en vertelde hen dat er geen stookolie meer in de tank zat. De huurder vroeg mijn toestemming om iedereen naar het Strijdroshuis te brengen om zich warm te houden. Geen probleem, want zij hebben de sleutels en het huis is van alle huurders. Ze zijn daar dus de hele dag in de warmte gebleven en ondertussen werd het probleem opgelost.

Wat zijn uw plannen voor uw pensioen?

Ten eerste: al het werk inhalen dat ik heb uitgesteld, zoals de brandnetels wieden in mijn tuin. Mijn kleinkinderen staan niet open voor uitgesteld beheer... (lacht) Daarnaast een beetje rust nemen en de balans opmaken om niet overhaast verschillende activiteiten te ondernemen, vooral omdat ik al bij sommige projecten betrokken ben, zoals de Sint-Katelijnekerk. En tenslotte: wat tijd uittrekken voor mijn familie, de kleinkinderen. Ik ben al begonnen met een familievakantie van drie weken. Maar Comensia wil ik wel vertellen dat ik geen “schoonmoeder” zal spelen (lacht). Voor dit interview heb ik zelfs Cédric Mahieu om toestemming gevraagd. Ik twijfel er niet aan dat hij de fakkel op zijn eigen manier zal opnemen, en dat het prima zal verlopen. Het team beschikt over de nodige expertise en ze zullen meteen hun stempel drukken. Comensia is trouwens een twee-sterren eco-dynamisch bedrijf. Dat is in het bijzonder te danken aan Cédric Mahieu die een mobiliteitsbeleid heeft opgezet, met bedrijfsfietsen voor het personeel.

GESPREK

Laten we het even over Mariëndaal hebben. Wat leidde in 2013 tot de keuze voor uitgesteld beheer?

Brussels Thuis heeft er een principe van gemaakt om met lokale bedrijven te werken. Dat past in de filosofie van de huurderscoöperatie. En zo zijn we gaan werken met de boerderij Nos Pilifs (beschutte werkplaats). Zij kwamen met het voorstel voor het label "Réseau Nature" op de proppen. Het doel was om onze wijk in de omgeving van Heembeek te integreren. Er is de Groene Wandeling en bewoners die zich inzetten voor natuurbescherming. Het is interessant dat zo'n wijk bij al deze initiatieven aansluit. De route van de Groene Wandeling loopt er trouwens door.

Win-win voor de bewoners?

Ja en nee. Er is het onderhoud van de omgeving, maar ook de participatie van de huurders. Niet iedereen is fan van "laat het gras maar groeien". Het ziet er onverzorgd uit en het valt moeilijk te begrijpen dat die wildernis de biodiversiteit bevordert. Na bijeenkomsten over dit onderwerp hebben huurders die dat wilden, een bordje in hun tuin gezet met de woorden "Ik doe mee" om uit te leggen waarom het gazon er zo bijlag. Er zijn huurders die mij komen zeggen dat ze erg blij zijn.

Maar er is ook het verhaal van een moestuin waar er conflicten zijn tussen de nieuwe generatie die heel *biominded* is en anderen die nog zweren bij de oude methode. In een moestuin is het dus ook niet altijd peis en vree. Maar het bewijst dat de nieuwe generatie gevoelig is voor alles wat de natuur aangaat.

Maak het een verschil uit voor de lasten? Zijn ze gedaald?

Nee, en dat hadden wij niet verwacht. Toen ze ons bestek veranderden, moesten we offerteaanvragen uitschrijven. Het werd opnieuw 'Nos Pilifs', maar de prijzen waren gestegen. Het uitgestelde onderhoud heeft de kosten dus uiteindelijk niet echt verminderd. Maar de prijs voor het onderhoud van de site is wel bijzonder concurrentieel (€8.238/ha tegenover €12.500 gemiddeld voor de zones die door Leefmilieu Brussel worden beheerd).

Zijn er klachten bij u binnengelopen?

Mensen klagen vooral over de grootte van de hagen. Sommige huurders zien er tegenop om de bladeren in de herfst op te veegen. Ze zouden willen dat we alles in beton leggen, zodat ze een schoon terras hebben. Ik antwoord hen dan dat ze op de 14^e verdieping van een gebouw dat probleem niet zouden hebben (lacht).

Had het een impact op fauna en flora?

Ja en ik kan een concreet voorbeeld geven. In het late voorjaar hadden we insectenwolven op een talud. We wilden daarvan af. Maar toen we contact opnamen met Nos Pilifs, vertelden ze ons dat het wilde bijen waren en dat we er zonder probleem konden doorwandelen. We hebben dat aan de huurders uitgelegd. Geen problemen meer.

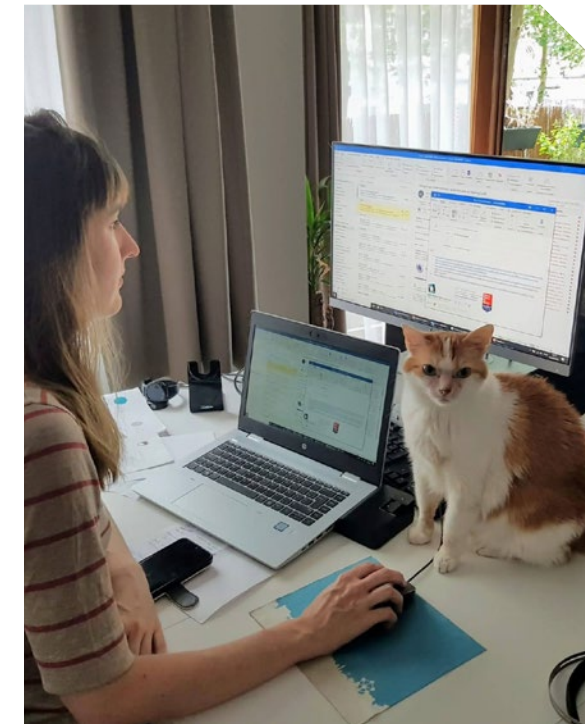

DE BGHM OP AVONTUUR

BGHM-WILDLIFE (LETTERLIJK) IN DE KIJKER

Naar aanleiding van werelddierendag op 4 oktober, wil Contour even stilstaan bij de opvallende nieuwe 'assistenten' van sommige van onze collega's. Zij bewegen zich, in deze tijden van telewerk en Corona, niet langer achter de schermen, maar posteren zich er parmantig voor. Liefst tijdens die belangrijke conference call, of het onderhoud met je baas. Sara Van den Eynde, Communications Manager van de BGHM, getuigt over haar rechterhand Doli: "De personen waarmee ik regelmatig

spreek via Teams weten ondertussen dat Doli graag wordt betrokken bij onze vergaderingen. Ze laat geen kans onbenut om de show te stelen en zich recht voor de camera te zetten. En als ik aan het woord ben, zwaait ze haar staart in mijn gezicht." Ze kwamen pas recent in elkaars leven, maar toch kan Sara Doli niet meer missen, ondanks het kattenkwaad. "En nu en dan even ontspannen en lachen met de collega's is gezond!", stelt ze. De BGHM moedigt het aanwerven van katachtige hulp sterk aan. Hebben wetenschappelijke studies niet bewezen dat niets beter de stress verjaagt dan een spinnende kat op je schoot (of toetsenbord)?

IN 'T KORT

RENOVATIE VAN HET CRICKX-PROJECT AFGEROND

Het Crickx-project werd op 1 juli door de Zuiderhaard ingehuldigd in Sint-Gillis. Het omvat de zware renovatie van twee gebouwen. De Art Deco-gevel van de straatkant werd intact gelaten terwijl de achtergevel een modern uitzicht kreeg.

De vier woningen, waarvan drie ruime wooneenheden van vier kamers in duplex en een studio voor personen met beperkte mobiliteit, werden volledig gerenoveerd. Een metalen trap en een buitenlift tot op de kelder-verdieping werden geïnstalleerd zodat de toekomstige bewoners zich makkelijk in het complex kunnen verplaatsen.

Het gebouw aan de achterzijde werd volledig afgebroken om plaats te ruimen voor vier parkeerplaatsen op de tussenverdieping van de kelder. De groene, nieuw aangelegde gemeenschappelijke tuin beoogt een ontmoetingsplaats te worden. Regenwater wordt opgevangen om de tuin te begieten.

Het project werd uitgewerkt door het architectenteam van FP Architecture en uitgevoerd door ondernemer Bajart.

Ontdek dit project via de video die werd gemaakt door de Zuiderhaard.

<http://bit.ly/crickx-nl>

EERSTE WORKSHOP 'MOZAÏEKTEGEL' IN DE STRIJDROSWIJK

Op 14 juli 2020 vond in het Strijdroshuis de eerste workshop "Mozaïektegel" plaats, voor de realisatie van de eerste mozaïektegel. Vier coöperanten-huursters van Strijdros staken hiervoor de handen uit de mouwen. Dit persoonlijke initiatief werd mogelijk gemaakt dankzij de financiële steun van Comensia en de logistiek van het PSC Strijdros. Deze eerste tegel werd op de betonnen vloerplaat gelijmd, afgewerkt door een coöperant-huurder.

Om een workshop te kunnen organiseren, moest Adriana, een coöperant-huurster uit de Strijdroswijk, een plaats, en gemotiveerde en gepassioneerde mensen vinden om haar burens bij hun kunstwerk te begeleiden. "Ik had het geluk dat Comensia een projectoproep deed bij de coöperanten-huurders om een cultureel of ander activiteitsproject in onze wijk uit te werken, met als doel de leefomgeving van de bewoners te verbeteren."

Door Corona was het aantal deelnemers tot vijf beperkt en tot nader order zal dat zo blijven. De volgende mozaïektegels worden in de komende maanden gemaakt.

ZICH INSCHRIJVEN VOOR EEN WONING BIJ EEN OVM: HET EERSTE ANIMATIEFILMPJE IS AF

Om (kandidaat-)huurders toegang te geven tot nuttige en begrijpelijke informatie, en in het kader van de digitalisering van de sector, werkt de BGHM al enkele maanden nauw samen met de OVM's om animatiefilmpjes te maken over verschillende thema's.

Vandaag is de BGHM blij om u het eerste filmpje voor te stellen. Dit filmpje geeft alle info over de procedure om zich in te schrijven voor een woning bij een OVM: de inschrijvingsvoorwaarden, hoe een aanvraag indienen, welke documenten bijvoegen, hoe er wordt bepaald of iemand toegang krijgt tot een woning enz.

Dit is het eerste in een reeks animatiefilmpjes die de komende maanden zullen worden gepubliceerd.

<http://bit.ly/videobghm-inschrijving>

SNAPSHOT

GOED HUMEUR EN HYGIËNE TROEF OP DE BGHM

Rajaa en Mohamed van de dienst logistiek en support van de BGHM staan al meer dan anderhalf jaar in voor de volledige schoonmaak van het gebouw. Zij bereiden de zalen voor op vergaderingen. Sinds maart 2020 komen daar nog een heleboel taken bij. Contour sprak met hen, en was onder indruk.

Sinds de uitbraak van het Corona-virus is hun job niet makkelijker geworden: zij zijn verantwoordelijk voor het ontsmetten van alle ruimtes, met speciale aandacht voor de contactpunten (gaande van deurklinken tot waterkranen en stoelen).

Werken in het begin van de Corona-crisis was verre van evident, zo weten ze: er waren geen mondklappers

voorhanden voor de bevolking en zij deden hun job zonder veel bescherming. *"We hadden niet echt schrik, maar we wisten wel dat er een risico aan verbonden was. We hadden eigenlijk wel wat stress, ja!"*, zegt Mohamed eerlijk. Nu, met de correcte uitrusting en de nodige ervaring, is er geen probleem meer.

De appreciatie van de collega's is enorm. Rajaa lacht en is best tevreden: *"Werken bij de BGHM ligt mij wel. Het is een sociale job en er is een zeer goede verstandhouding tussen de mensen"*. Tussen beide is de sfeer duidelijk opbest, met een zekere complicitéit en veel humor.

Contour durft te spreken in naam van alle collega's, en dankt Rajaa en Mohamed voor hun goede zorgen en hun opgewekte humeur!

GOED GEDAAN

BRUSSELSE WONING : VOORSTELLINGS-VIDEO VAN HET PROJECT BIEBUYCK

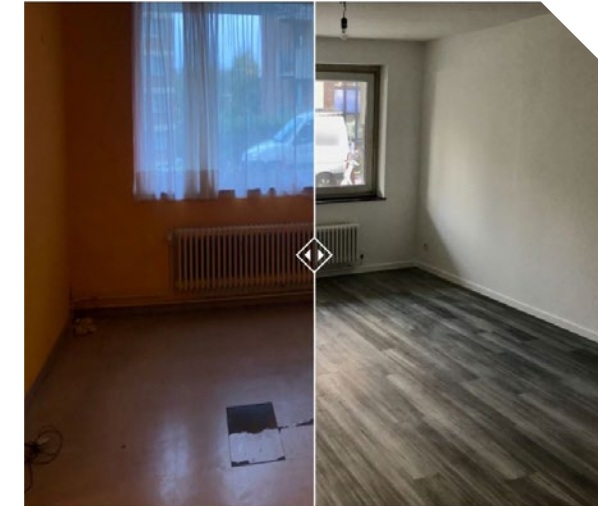
Leuk initiatief van de Brusselse Woning: de OVM maakte een voorstellingsvideo van het project Biebuyck om de huurders van de Papenvestsite warm te maken voor een verhuis naar het nieuwe project in Neder-Over-Heembeek. De Brusselse Woning publiceerde daarvoor een video waarin ze het Biebuyckcomplex en de 42 lage-energie woningen exclusief aan deze bewoners voorstelt.

De video gaat uitgebreid in op de specifieke kenmerken van de woningen en hun omgeving. De Brusselse Woning biedt de huurders een kijkje binnenin de woningen en wil hen op die manier zinnen doen krijgen om te verhuizen en om hun huidige woning vrij te maken met het oog op het renovatieproject van de Papenvestsite. De bedoeling is ook op die manier het aantal weigeringen van woningvoorstellingen, en daarmee uiteindelijk de huurleegstand, zoveel mogelijk te beperken.

De reacties op deze video waren positief. De Brusselse Woning is van plan het experiment bij volgende aankoopprojecten te herhalen.

<http://bit.ly/videolbw-biebuyck>

EN BORD DE SOIGNES: EEN GOEDE PRAKTIJK OM DE EVOLUTIE VAN WERKEN IN WONINGEN TE TONEN

Ondanks covid-19 gaan de renovatiewerken in onbewoonde woningen voort. OVM En Bord de Soignes heeft een reeks sprekende voor- en na-foto's gemaakt van woningen die gerenoveerd werden. Door je muis over de foto's op de website van En Bord de Soignes te verplaatsen, kan je het verschil zien tussen de staat van de woning voor en na de werken. Een leuk idee om de evolutie van renovatie- en oprisingsprojecten in beeld te brengen!

<http://bit.ly/avant-apres-ebds>

MIJN WIJK

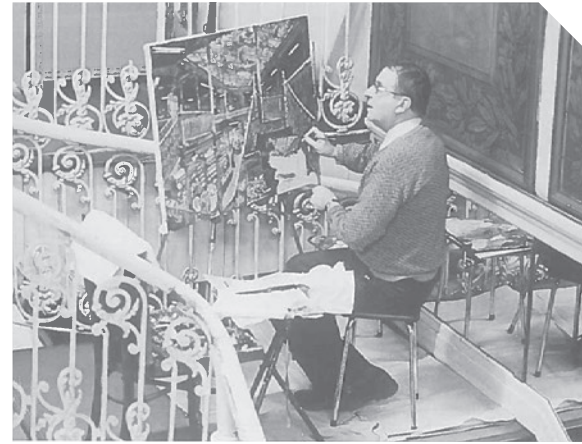
OVER EEN FRANSE HERTOG EN BRUSSELSE CAFÉS

De Anderlechtse kunstenaar Jean van Leda woont al 37 jaar op de site van Moortebeek, eerst in een appartement, nu in een gezellig huis met een grote tuin waar het aangenaam toeven is. Het is er heel rustig. En hij is erg goed omringd: hij leeft er tussen zijn imposante schilderijen; een levenswerk.

Zijn kunstwerken zijn voor een groot deel gebaseerd op het bewogen en mysterieuze leven van Louis de Rouvroy, hertog van Saint-Simon onder Louis XIV. De geschiedenis van Frankrijk fascineert hem erg. En bijzondere interieurs. Hoewel de kunstenaar door Europa reisde, moest hij eigenlijk niet ver zoeken om inspiratie op te doen. Hij schilderde oa in de Cirio, de Mort Subite en de Falstaff, en in de vele kerken die Brussel rijk is, en in de Munt.

Zijn laatste creaties waren een dertigtal erotische aquarellen. *“Wanneer ik schilderde, vertoefde ik in mijn eigen wereld, en was ik mij niet bewust van de omgeving rond mij.”*

Jean spreekt in de verleden tijd, want in 2019 stopte hij met schilderen. *“De inspiratie en de drang om te creëren is weg. Ik ben 94 jaar en laat het werk nu achter mij. Ik heb er vrede mee en leef nu van mijn gedachten.”*

BIJ DE BUREN

BENOIT WANZOUL NIEUWE DIRECTEUR VAN DE SWL

Op 29 mei benoemde de Waalse regering de directeurs en directrices van de Waalse overheidsbesturen voor de komende vier jaar.

Benoit Wanzoul studeerde af aan de École d'administration publique Wallonie-Bruxelles en volgt Alain Rosenoer op aan het hoofd van de Société Wallonne du Logement. Na zijn opleiding als landbouwkundig ingenieur in water en bosbouw, behaalde Benoit Wanzoul nog een executive master in Public Management en diverse getuigschriften (projectmanagement).

Vanaf het begin van zijn carrière ging hij werken bij de Waalse overheid. Hij trad in dienst bij het Waalse departement Natuur en Bos en werd vervolgens lid van de Waalse E-Administration-Simplification Commission, afgekort tot “EASI-WAL”. In 2016 ging Benoit Wanzoul aan de slag als Inspecteur-generaal van de nieuwe afdeling Operationele en Transversale Ondersteuning van de Waalse Overheidsdienst Fiscaliteit.

Gezien de gezondheidscontext staat de nieuwe directeur-generaal van de SWL voor een niet geringe taak: de ontwikkeling van het woonbeleid onder impuls van de Waalse regering (Waalse beleidsverklaring, Renovatieplan) onverwijld verzekeren, een team van bijna 200 medewerkers leiden, motiveren en sturen en de rol op zich nemen van ambassadeur van de SWL als belangrijkste institutionele operator van het openbare huisvestingsbeleid in Wallonië, in het bijzonder bij de Waalse openbare huisvestingsmaatschappijen, bij alle stakeholders en bij de bewoners.

“Zonder een dak boven je hoofd heb je geen menselijke waardigheid. Het is een van de essentiële voorwaarden voor ontplooiing, werkgelegenheid en activiteit. Woongelegenheid is, net als het leefmilieu, ongetwijfeld een van de grootste uitdagingen van de komende decennia.” vertelt hij aan Contour.

BIJ DE BUREN

EERSTE WINDTURBINE OP SOCIALE WONINGEN IN VLAANDEREN

Cordium plaatste als eerste sociale huisvestingsmaatschappij in Vlaanderen een windturbine op daken van sociale woningen. Deze windturbine vormt een nieuwe stap in de energiezuinige opbouw van de projectsite Broekerwoning in Kuringen, nabij Hasselt. Een windturbine op een dak is anders dan een windturbine op de grond. Dit is een eerste type verticale windturbine van ongeveer 4 meter hoog. Deze turbine draait in alle windrichtingen en werkt al bij erg lage windsnelheden, al vanaf 2 à 3 meter per seconde. Draaigeluiden zijn nauwelijks hoorbaar, erg belangrijk aangezien deze turbine op een dak in een woonwijk staat. Samen met het al bestaande warmtenet voorziet deze turbine in de energie van 68 sociale woningen.

Hierdoor is Cordium niet alleen verhuurder, maar ook duurzame energieproducent voor haar sociale huurders. Werken met hernieuwbare bronnen – warmte en wind – levert een energiebesparing van 130 MWh/jaar op en zorgt voor een CO₂-reductie van 56 ton. Om te vergelijken: dit is het equivalent van bijna 30 middenklassewagens die 12.000 kilometer per jaar rijden. Cordium investeerde in het warmtenet en de windturbine 650.000 euro. Deze werd voor de helft gesubsidieerd via Europese projecten (voornamelijk Resilient Europe). Op termijn wil Cordium via de verkoop van energie een terugverdieneffect creëren op haar extra investering.

BGHM

Facebook Post 1: SLRB - BGHM. De Vriendenkring van de BGHM (een vereniging van enkele dynamische medewerkers die allerlei activiteiten organiseren voor hun collega's) had vandaag een mooie verrassing in petto voor hun leden. Als troost omdat zoveel activiteiten werden geannuleerd dit jaar, kregen de BGHM medewerkers een aperitiefpack in de bus boordevol producten van Brusselse en Belgische startups. Want vandaag beseffen wij meer dan ooit hoe waardevol onze dagelijkse verbondenheid is. Op jullie gezondheid...
Afficher la suite
Voir la traduction

Instagram Post: slrb.bghm petite île. 256 sociale woningen voor de Anderlechtse Haard, 108 geconventioneerde woningen van @citydev.brussels, een methodeschool van Ecole de Tous ASBL voor de Commune d'Anderlecht en 16.000 m² aan economische activiteit. dit alles komt samen in een fonkelnieuwe, duurzame wijk waar uitwisselingen en samenleven centraal staan: Klein Eiland / CityGate II.
@aureliehachezarchitecte +
Aimé par biekecomer et 35 autres personnes
IL Y A 7 JOURS

Twitter Post: De BGHM en de @SauMsiBrussels zijn op zoek naar een team voor de studie en de opvolging van de renovatiewerken van 33 woningen voor het project Usquare - Clos des Mariés in Elsene. Binhome zal de beheerder van deze woningen zijn.
Deadline: 9 november
slrb-bghm.brussels/nl/profession...
Traduire le Tweet

LinkedIn Post: 256 logements sociaux pour le Foyer Anderlechtois, 108 logements conventionnés de citydev.brussels, une école à pédagogie active de l'Ecole de Tous ASBL pour la Commune d'Anderlecht et 16.000 m² d'activités économiques. le tout se ...voir plus

Facebook Post 2: Sur la Petite Île, la ville de demain s'offre une chance de concrétiser ses utopies
plus.lesoir.be • Lecture de 5 min

DE BGHM BEWEEGT

HOE BGHM-MEDEWERKERS DE BRUSSELSE FILES VERMIJDEN!

Erik Vandenvoorde geeft ons het heroïsche voorbeeld. Hij reed met zijn scooter van de BGHM naar de Kunstberg met het volledige dossier van Homborchveld, ons project in de Ukkelse tuinwijk Homborch. Een moeizame rit met

een vracht van meer dan 250 A0-plannen, ongeveer 500 A3's en nog een hoop A4's, goed voor meer dan 300m² papier! Hopelijk volgt binnenkort de introductie van een digitaal dossier en zal de papierberg aanzienlijk slinken...

